

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Confessio Fidei Exhibita Invictiss. Imp. Carolo V. Cæsari
Aug. in Comicijs Avgvstæ. Anno M. D. XXX.**

Melanchthon, Philipp

Vitebergæ, 1542

VD16 C 4714

De Missa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35748

cipes nouitas aut dissidium, sed magis fuit habenda ratio uerbi Dei, præsertim in causa non dubia, quã aliarum rerum omnium.

DE MISSA.

INicio hoc iterum præfandum est, nos non abolere Missam, sed religiose retinere ac defendere. Fiunt enim apud nos Missæ singulis Dominicis, & alijs festis, in quibus porrigitur sacramentum, his qui uti uolunt, postquam sunt explorati, atq; absoluti. Et seruantur usitate ceremonie publicæ, ordo lectionum, orationum, uestitus, & alia similia. Aduersarij longam declamationem habent, de usu latinæ linguæ in Missa, in qua suauiter ineptiunt, quomodo profit auditori indocto in fide Ecclesiæ, Missam non intellectam audire, uidelicet fingunt ipsum opus audiendi cultum esse & prodesse, sine intellectu. Hæc nolumus odiose exagitare, sed iudicio lectorum relinquimus. Nosq; ideo commemoramus, ut obiter admoneamus & apud nos retineri latinæ lectiones atq; orationes. Cum autem ceremoniæ debeant obseruari, tum ut discant homines Scripturam, tum ut uerbo admomiti concipiant fidem, timorem, atq; ita orent etiam

DE MISSA.

nam hi sunt fines ceremoniarū. Latinam linguam retinemus propter hos qui latine discunt atq; intelligunt, Et admiscemus Germanicas cantiones, ut habeat & populus, quod discat, & quo excitet fidem & timorem. Hic mos semper in Ecclesijs fuit. Nam etsi aliæ frequentius, aliæ rarius admiscuerunt Germanicas cantiones, tamen fere ubiq; aliquid canebat populus sua lingua. Illud uero nisi quam scriptum aut pictum est, hominibus prodesse opus audiendi lectiones non intellectas, prodesse ceremonias, non quia doceant, uel admoncant, sed ex opere operato, quia sic fiant, quia spectentur. Male ualeant istæ Pharisæicæ opiniones.

Quod uero tantum fit apud nos publica Missa, seu communis, nihil fit contra catholicam Ecclesiam. Nam in Græcis parochijs ne hodie quidem fiunt priuatae Missæ, sed fit una publica Missa, idq; tantum Dominicis diebus, & Festis. In Monasterijs fit quotidie Missa, sed tantum publica. Nec sunt uestigia morum ueterum. Nusquam enim ueteres Scriptores ante Gregorium, mentionem faciunt priuatarum Missarum. Qualia fuerint instituta nunc omittimus, hoc constat, q; postquam Mendicantes regnare cœperunt ex falsis

nis persuasionibus, & propter questum ita auctæ sunt, ut omnes boni uiri diu iam eius rei modum desiderauerint. Quanquam S. Franciscus recte uoluit ei rei prospicere, qui constituit, ut singula collegia quotidie unica cõmuni Missa contenta essent. Hoc postea mutatum est siue per supersticionem, siue questus causa. Ita ubi commodum est, instituta maiorum mutant ipsi, postea nobis allegant autoritatem maiorum. Epiphanius scribit in Asia Synaxim celebratam esse singulis septimanis, nec quotidianas fuisse Missas. Et quidem ait hunc morem ab Apostolis traditum esse. Sic enim inquit, συναξίς δὲ ἐπιτελούμεναι ταχθεῖσαι εἰς τὴν ἀπό τῶν ἀποστόλων, πετράδι, Ἐ προσαββάτω, καὶ κυριακῆ.

Etsi autem aduersarij in hoc loco multa congerunt, ut probent Missam esse sacrificium, tamen ille ingens tumultus uerborum prolata hac unica responsione consilescet, q̄ hæc quamuis longa conseruatio autoritatum, rationũ, testimoniorum, non ostendat, q̄ Missa ex opere operato conferat gratiam, aut applicata pro alijs mereatur eis remissionem uenialium & mortalium peccatorum, culpæ & pœnæ. Hæc una responsio euertit omnia quæ aduersarij obijciunt non solum in hac Confutatione, sed in

DE MISSA.

*sed in omnibus scriptis, quæ de Missa ediderunt. Et
 hic causæ status est, de quo ita nobis admonendi
 sunt lectores, ut Aeschines adponebat Iudices, ut
 perinde ac pugiles de statu inter se certant, ita
 cum aduersario dimicarent ipsi de statu contro-
 uersæ, nec sinerent eum extra causam egredi. Ad
 eundem modum hic aduersarij nostri cogendi sunt
 ut de re proposita dicant. Et cognito controuer-
 sia statu facillima erit dijudicatio de argumentis
 in utraq; parte. Nos enim in Confessione nostra
 ostendimus, nos sentire, qd cœna Domini non confe-
 rat gratiam ex opere operato, nec applicata pro
 alijs uiuis aut mortuis, mereatur eis ex opere ope-
 rato remissionem peccatorum, culpæ aut pœnæ. Et
 huius status clara & firma probatio est hæc, quia
 impossibile est consequi remissionem peccatorum
 propter opus nostrum ex opere operato, sed fidei
 oportet uinci terrores peccati & mortis, cum er-
 gimus corda cognitione Christi, & sentimus nos
 bis ignosci propter Christum, ac donari merita &
 iusticiam Christi, Roma. 5. Iustificati ex fide, po-
 cem habemus. Hæc tam certa, tam firma sunt, ut
 aduersus omnes portas inferorum consistere que-
 ant. Si quantum opus est, dicendum fuit, iam eade-
 sa dicta est. Nemo enim sanus illam Pharisæicam
 & Ethnicam*

Et Ethnicam persuasionem de opere operato probare potest. Et tamen hæc persuasio hæret in populo, hæc auxit in infinitum Missarum numerum. Conducuntur enim missæ ad iram Dei placandam, & hoc opere remissionem culpæ & pœnæ consequi uolunt, uolunt impetrare quidquid in omni uita opus est, Volunt etiam mortuos liberare. Hanc Pharisaicam opinionem docuerunt in Ecclesia Moysi & Sophistæ.

Quanquam autem causa iam dicta est, tamen quia aduersarij multas scripturas inepte detorqueunt ad defensionem suorum errorum, pauca adhuc locum addemus. Multa de sacrificio in Consecratione dixerunt, cum nos in Confessione nostra consulto id nomen, propter ambiguitatem uitauerimus. Rem exposuimus, quid sacrificium isti nunc intelligant, quorum improbamus abusus. Nunc ut male detortas scripturas explicemus, necesse est initio, quid sit sacrificium exponere. Toto iam decennio infinita pene uolumina ediderunt aduersarij de sacrificio, neq; quisquam eorum definitionem sacrificij hæctenus posuit. Tantum arripiunt nomen sacrificij, uel ex Scripturis, uel ex Patribus. Postea affingunt sua somnia, quasi uero sacrificium

QVID SIT

sacrificium significet, quidquid ipsis libet.

QVID SIT SACRIFICIUM,

& quæ sint sacrificij species.

Socrates in Phædro Platonis ait, se maxime in
spidum esse diuisionum, q̄ sine his nihil neq; ex-
plicari dicendo, neq; intelligi possit, ac si quem de-
prehenderit peritum diuidendi, hunc inquit se de-
seculari, eiusq; tanquam Dei uestigia sequi, Et inbet
diuidentem in ipsis articulis membra secare, ut
quod membrum mali coqui more quassatum fra-
gat. Sed hæc præcepta aduersarij magnifice con-
temnunt, ac uere sunt iuxta Platonem κακοί νομοί
ἄγχοι, sacrificij membra corrumpentes, quemad-
modum intelligi poterit, cum species sacrificij re-
censuerimus.

Theologi recte solent distinguere sacramen-
tum & sacrificium. Sit igitur genus horum, uel cere-
monia, uel opus sacrum. Sacramentum est cere-
monia, uel opus, in quo Deus nobis exhibet
hoc quod offert annexa ceremonie promissio, ut
Baptismus, est opus, non quod nos Deo offerimus,
sed in quo Deus nos baptizat, uidelicet, ministrat
uice Dei, & hic offert & exhibet Deus remissio-